

Womhaj Bóh!

Cizkto 17.
29. haprleje.

Łětnik 10.
1900.

Šerbske njedželske łopjenka.

Wudawaju šo kóždu šobotu w Esmolerjez knihiczišczeru w Budyščinje a šu tam dostacž sa šchwórtlětnu pšchedplatu 40 np.

Misericordias Domini.

1. Pětr. 2, 25.

„Wy běšcže jako sabludžene wowzy, nětł pak šcže wobroczeni ł pastyrjej a biskopej wašchich dušchow.“

„Sabludžena wowza“ — to je to šnamjo našcheho žiwjenja, prjedy hacž Šhrystuša namačachmy: bjes pastyrja, bjes šklita, bjes wodženja, šebi šama pšchewostajena, na šebje šamu pokajana, wopuschčžena, šamotna, wulžyščinje šamotna w tym, šchtož tu najwjetšchu potrebnosčž sa cžadž a wěcžnosčž nastupa, to je dušcha, kotraž Šesuja nješnaje. Pšchi tym to pšchewědčženje, šo šmy sa šadko Bože štworjeni a narodženi, šo šmy jako wowzy Šhrystušowe wukupjeni a wulšcžženi, ł šadku dobrego pastyrja powołani, šo běchmy po tajtim Šhrystušowe wowzy, ale sabludžene wowzy, njewjedžo, na kažki pucž šo nastajicž mamy; tam njebě žana žyřba ša našch hlóđ po wěcžnych kublach, žane šybolaze žórko ša lačžnosčž našcheje dušche po Bohu. Pšchi tym roščžaza bojoščž, šo w bludže kłodžič, cžim bóle widžič, šo to prawy pucž bycž njemóže, cžim jašnišcho špóšnajesč, šo šy w puščžinje. Ale wšchal žyłu hlubinu šwojeho horja a hubještwa, wulłosčž šwojeje štrachoty, wěštosčž šwojeho šawutlenja, tu widžič hakle do šady pohladujo, hdyž šy šwojeho pastyrja namačal, hdyž cži kaž šchupišny wot woczow panje a špěwacž móžesč:

Ja hubjeny a kudy
Ššym hewal na šwěcži,

Šchtož mi je krašne tudy,
To Šesuf wudželi.

Potom jašnje widžič: Běšche wšchitko w dobrym rjedže, jenož ja běch w bludže; pola Šesufa šameho je šelena pastwa, wodacž hrěchow, žiwjenje a šbóžnosčž, jenož ja kłodžach w puščžinje; Šesufowy hlóš je dolho, dolho po mni wołal, jenož ja nješnym pošluchal — „jene ja derje wěm, šo běch šlepy a nětł widžu“, pšchetož ja widžu „Šesuf je mój dobry pastyr, na nicžim ja nusu nješmēju.“ Ja běch hluchi, ale nětko ja šlyšchu, pšchetož tam w puščžinje, jako wowcžicžy šo tak štyšcželšche, tam je hlóš šlyšchala „to bě hlóš mojeho pšcheczela na horach Bether“, to bě hlóš, tak džiwny, tak prošchazy a lubošny, tak kralowški a šmiljenja pošny. To bě hlóš: „Šaule, Šaule, šchto pšchescžehašch ty mje?“, bě hlóš w jutrownej šahrodže: „Marja!“ bě hlóš: „Ja — ja šym twój dobry pastyr.“ A šchtož je na jeho hlóš pošluchal a woczki woczinił, tón je jeho štejo widžal ł jeho cžernjowej křonu a ł jeho hošdžaznymi blušnami, tón je ł jeho nohomaj panywšchi wołal: „Mój šenježe, a mój Božo!“ a je wołal: „Šabuni — mój mišchtrje!“ a je wołal: „Ja šym teho šnješa widžal a moja dušcha je šo wuštrawila.“ A hdyž tón dobry pastyr horkach ł tym jaudželam rjeknje: „Wješelcže šo šo mnu, pšchetož ja šym moju wowzu namačal, kotraž šhubjena běšche“, dha rjeknje ta wobrocžena dušcha ł tym, kotřiz ju šetkaju: „Wješelcže šo šo mnu, pšchetož ja šym šwojeho pastyrja namačal. Šalleluja.“

A nětk ruku na wutrobu: Wěšch ty wo tajkim wobroczeniu swójeho žiwjenja w najhlubškej wutrobje, so by so k Jesušeju wobrocził, so won zyle twój pastyr, twój biškop a dohladawač byčž dyrbi, so pola njeho mašch žiwjenje a wscheho došč a bjes njeho njemóžešch živy byčž ani wumrjeć? — Miz jako hdy by kóždy křesčijan dyrbial džen a hodžinu swójeho wobroczenia pomjenowadž móž, kaž to błud wěšnych křesčijanow (methodistow) je. Wšchať ma Bóh swóje wschelake waschnja a čašny, w kotrychž čłowjekam blisko pschindže. Saulus je nahle wobroczenie měl, pola swj. Žana je pomalku a čzišche schlo. Waschnja a čašny řu wschelake, ale jene je pola wschitkich wučomnikow jenajke: wotwobroczenie wot prjedawšeho wopacžneho žiwjenja a paršchonške podacže na paršchonškeho Křystuša. Je to stare a pschezo nowe prashedenje teho Knjesa na jeho wučomnika: „Schimanje Žonařow, lubujesč nje?“ Móžešch na njo wotmolwicž: „Knježe, ty wěšch wschitke wěžy, ty wěšch, so ja čze lubuju?“

Samjeń.

Bucžowanje po Božim piřmje

abo

tajke myřle nadeńdžech, Bože řlowo čzitajo.

Řodawa řwěrnny čžitar „Řomhaj Bóh-a“.

(Řotracžowanje.)

1. kniři Móřsařowe, 8. a 9. staw.

Docžitawšchi Noachowe stawiřny njech nje moji čžitarjo na horu Ararat pschemodža, so bychu ř njeye do kraja pohladali a wohladali, kajki je dženřa.

Wody pak řbězachu a wopanychu hacž do džeřateho měřaza. Řreni džen džeřateho měřaza (19. junija) pokasowachu řo wjeřchi niřřchich horow.

Řo řchtyřęęęi dnjach (28. julija) wotewri Noach kashčęęowe wotno, kotrež běřche wón řčžinił, tamny džel wotna, ř kotrymž pschindže do jeho wobydlenja řwětłošęę a powětr.

A Noach puřchęęi rapaka won, kotryž pschezo tam a řem lętařche. Wón wonka we wodže došč žyřoby nadeńdže; wschaf wschudžom řčęęerby řlwowachu, řo wjazy do kashčęęa njewrčęęi. Tola, dokelž řo nihdže řhnyčž njemóžeřche, so móhl wotpocžowadž, wrčęęi řo stajnje řařo na kashčęęowu třęęu. Tak čžinjęęche, doniž wody na řemi njewuřnychu. Tak njebe Noach pschęę rapaka hiřchęęe ničzo wěřte řhonił.

Řřdom dnjom posdžišcho puřchęęi wón hólřja wot řebje, so by řhonił, hacž řu wody na řemi wopadle.

Hólř majane a błčęęane měřtna njelubuje; njewrčęęi řo wón do kashčęęa, dha běřche to řnamjo, so běřche řemja hižo ř měřtnami wuřnyla.

Hdyž pak hólř njenamaka, hđęę by jeho noha wotpocžowala, wrčęęi řo řařo k njemu do kashčęęa, pschetož wody běchu hiřchęęe na wschitkej řemi. Duž pschestre wón řwoju ruku a wa řeho k řebi do kashčęęa.

A Noach pocžaka hiřchęęe druhe řřdom dnjom a puřchęęi řařo hólřja ř kashčęęa.

Tón pschilečęęa k njemu psched wječřowom, wo dnjo na řchtomach ř wody won kuřazyř pschewwawšchi, a hlaj, woliřowy liřęę wotlemjenny njebęęche w řwojim pyřku. Duž pősna Noach, so běchu wody na řemi řpadle.

Woliřowž rosęęe rad w dolach a na hluboko ležazyř měřtnošęęach, pódla wotstanje wón tež niřři řchtom; tak řpősna Noach, so řu wody hižo wulży jara řpadnyle. Woliřowž pak tež pod wodu njefahinje, a tak řo nam rosčajřni, so je hólř runje wot tehole řchtooma liřęę pschijnęęl. Wšchęę druhe řchtoomy běchu hižo dawno řaduřhne, dokelž běchu 9 měřazow dolho pod wodu byle. Tola njekmemy řa to męęž, so je to hólř se řwojeje mudrosęęe dořonił, ale so je Bóh to tak napravil a řhotowal, so by Noachęę džen a jafniřcho řjewil, so na njeho řpomina a so njeye na njeho řabył. Š woliřowžowymi řlodami wschaf řo hólřje njęęitwa. Š čęęa tuteho podawka ma čłowjek woliřowžowu haložku řa řnamjo měřa.

Ale wón ččakawřche, dokelž njebe řo woda ř molom hiřchęęe na řemi řhubila, kaž wón ř teho řpősna, so řo hólř řařo wrčęęi, druhe řřdom dnjom a wupuřchęęi hólřja, řiž řo wjazy njewrčęęi, wón běřche potajkim domišnu namalał.

Tola Noach wocžaka se řčęęerpuřęęu hiřchęęe něhdže 5 njedžel, doniž njebe řemja tak wuřnyla, so njebe nihdže wjazy wodow.

A řta řo w řchęętyř řčži a řrenim lęčęęe Noachoweje řtaroby řreni džen řrenjeho měřaza (= 22. septembra), so wody wuřnychu, na řemi. Šsamón džen řwa Noach kashčęęowy řryw precž a widęęřche, so běřche řemja řucha.

Tola pschezo hiřchęęe 8 njedžel traješche, doniž njebeřche řemja tak wuřnyla, so móžachu řařo čłowjekowo bjes řtracha na njeř bydlicž.

Hdyž běřche řo tónle ččař minyl, je wschitka řemja řřdom a dwařtyř džen druheho měřaza wuřnyla, 17. novembra 1657 po řtworjennju řwěta, 1 lęto a 10 dnjom po řpocžatku lięęży.

IV. Šchtačęęa 15—9, 17. Nětko, hdyž běřche Noach dolho došč w řwojim kashčęęu ččakał, dořtanje wot Boha poručňošęę, so by ř kashčęęa wuřhol. Čžiniwšchi, kaž je Bóh řasał, wopruje Knjeřęę wopor, a Knjeř požohnuje řemju a čłowjekowu ř nowa, a postaji řlub se wřchęęi řiwymi byčęęmi, so njeby dale wjazy lięęęa pschijęęla, kotraž móhla řemju řahubicž.

Duž ręcęęřche Bóh ř Noachom, kotryž běřche nětko lęto a dječęę dnjom w kashčęęu pschewwawal, kotryž pak njehajęęe prięędy ř njeho wuńęę, doniž njebe řemu to Bóh se řłowom poručil:

Dži ř kashčęęa, ty a twoja řona a twoji řhnojjo a řony twojich řhnow ř tobu.

Wschitke řwěřjata, kotrež řu ř tobu, wot wschelakeho čęęla, wot řtakow, wot řkota a wot wschelakich wakow, kotrež po řemi řařa, wuwjedž řobu won, a njech řo hibaju a njech rořtu a njech řo pschijporjēju na řemi.

Řa to džęęřche Noach won a jeho řhnojjo a jeho řona a jeho řhnow řony ř nim.

A wschelake řwěřjata, wschelake waki, wschelake řtaki a wschitko, řchtož po řemi řařy, je won řchlo ř kashčęęa, kóždęę k řwojemu runja.

Bjes dwęęla džęęřche wón a wřcho, řchtož běřche ř nim w kashčęęu pschewwawalo, tež bórřny ř Ararata: řemja běřche wřcha pschemęęjena. Nowe hory a nowe doły tu běchu, nowe morja a řęřory a řęři, a stare řęři běchu řwoje ręcęęniřčęęa pschemęęnike. By-li wón abo jeho potomniřy čęęyli do krajiny hičž, hđęęž běřche něhdy paradis byl, nihdy nanihdy njebychu Božu řahrodu wjazy namakali, a tamne řchtyři řęři, kotrež něhdy řahrodu powodžachu a ř wulkeje řęři řo wuliwachu, męęjachu řchtyři wřęęebite řörka, a jich ręcęęniřčęęa běchu řo pschemęęnike.

Noach pak, so by řo Knjeřęę podččakowal, so běřche jeho a jeho dom wumóhl, a so by Božu řnadu ř nowa řwjedł na řemju, wot Boha řallatu, twarjęęche, doniž wot hory Ararat woteńdže, Knjeřęę woltař, a wa wot wschelakeho čžiřteho řkoku a wot wschelakich čžiřtyř řtakow, ř kotrychž běchu po 7 a 7 pschi nim w kashčęęu byle, ředme řwěřjo a woprowawřhe řapalny wopor na woltarju. Wohęę na woltarju řpali řwěřinu do žřla, so by wona tak wřcha jenož Knjeřęę byla pořwjęęęena.

Řreni řas w Božich stawiřnach nariřomni řo tu woltař. Řrenje, řchtož na woltarju řpősnaješch, je, so je woltař powyřchęęe, kotrež řo wot řemje k njebju posbęęhuje. Wot čęęa, so Knjeř wjazy po řemi njehodži a ř čłowjekowom wjazy wřchęędný wobřhad nima, jako něhdy psched řhręęchęęjom, wot čęęa řem, hđęęž je řo po powodžennju wřchęęe řemje tež paradis žyle řhubil, a hđęęž řtej njebjjo a řemja njepschęęčęęřży wot řebje dželenej, njehłada čłowjek Bohu woprowazy abo k Bohu řo modlazy wjazy k řańřchęę řtroni paradisřęęe řahrody, ale k njebju; wot teho čęęa řem řo tež wjazy wřchęędna runa řemja řa to njehodži, so by na njeř čłowjek Bohu řwoje dary woprowal, wón ma najprięędy řemju, poraženu ř Božim poklęęčom, posbęęhnyčž, posbęęhnyčž řa woltař Boži.

(Řotracžowanje.)

Čęęřłowy hřod.

W Čęęach řu řow a tam wřřoke hory. — Řa nětotrežřkuli řtalęęne rosčadanki leža, powořtanki něhdyřchich hřodow, kotrež řu řo w hižo dawno minjennym čęęřu twarile. Wřęęęe na jeneř hory tam hōborřke powořtanki widžišch, řwalane řřeki a podołhōřęęi. Štwjelzata trawa ř bořa niř rosęęe a nad nimi moč. — Šřjędž hory řo řři řchmřęęi k mřčęęelam posbęęhuja, čęęhož dla wotolny

młodny lud horje Tsi schmrēti rēka. Stari wokolni pať jej Czēflin abo Czēflowny hród praja.

Hora ƙo se skalneje hlubiny do wyžoťa prosczi, najbóle pať na boku ł wjeťoru won. Tu hiščcze sbyťki wot murje steja, kotrež kóždemu ƙwēdcza, fak hoborski je tón twar byť, tiž je tu něhdy ł wyžoťa do kraja hladať. Sbyťki ƙu na skalnym czoľe hory. Sdyž na nje ƙo sƙhroblivŝi dele do skalojteje hlubiny pohladajŝ, ƙo woczi stróžitej, fak nahle horine ičehno ł nižinje wiŝa. Ale njeťuť na ƙamu fromu, dofelž móhľa ƙo czi hłow a ŝawjerczecž, a ty by do hľnbokoscze panyť a na ƙamjenjach ƙo ŝarasyť.

Na druhej stronje hora fak nahľa njeje, ale ƙo bóle pomaľu ł dolinje czehnje. Tu na jeje podnóžach pola a paťwiščcža leža. —

Sdyž tu junu w młodnych létach ƙahach a czahach, ŝa bajkami ł luda ƙlědžo, nadeńdžech stareho wowčerja pŝchi ŝtadle. A njemu ƙo ƙyniwŝi wuczežech ł wacžoťka bleŝchu wina — w Czēchach njeje drohe — jemu pŝchiphich a dach ƙo tež jemu napicz. Potom jeho pŝhecželuje proŝach, ŝo by mi powjedal, fajke powjeŝcze je wo tutej horje ƙlyŝchal.

Tón stary bēŝche ŝwólnivy a pocža fak:

„Hľajcže, mój knježe, tu na našchej horje je w ŝastarŝu wulfi hród byť, a czi knježa ƙu byli pēfni a ƙhudemu ludēj miłoszczivi. Ale ŝly wojeski lud je ƙo tu do kraja walil, je rubil a palil, kónzował panow a spowalať ŝemjanŝe ƙyňla. Pan tuteho hrodu je ƙo bojawŝi ŝe ƙwojeť ƙwójbu do Praha czeňnyť. Lėdom bē wotjěl, ƙu hižo ƙlóstnižy pŝchilŝi, wŝcho drjewjane ŝpalili a wŝchitko potorbali, ŝchoťžuli je ł ƙamjenjow twarjene byť. Tcho dla tam hiščcže rospadanki leža.

„Hľajcže, mój luby,“ ja džach, „podobnych podawťow ja ł druhich stron wjeľe ŝnaju. Nadscho bych měľ, ŝo by mi roŝlózil, ł czeho je mjeno Czēflowny hród abo Czēflin.“

„Mó hľajcže — wón wopjet ŝapocža — wo tym ƙo doľha nicž bajē. Ale ƙo boju, ŝo by wam wotudľa byťa.

„Czim dlēŝcha, czim lubscha,“ jemu wotmolwich, „proŝchu, baj, baj!“

Duž wón ŝapocža bacž:

„Kaž praja, ƙu pjeťka nutŝka w horje ŝłoczane byđla a ŝwŝy. W nich byđleŝche — ŝchťo wē hdy — ŝpodžiwny muž, nitomu ł wēŝtoŝcžu ŝnathy, dofelž ludžom ł rēďla na woczi pŝchindže. Tola ƙo wo nim powjedatŝe, ŝo je wulfi a ƙylny, fak hobr, a nihdže njeje cźlowjeť, tiž by tajki byť fak wón. A dofelž mējeŝche w ŝcale ƙwój pŝchebyťk, bēchu jemu Skalan narjellī.

Hľaj, kolo wokolo hory bē tehdy cźmowoy lēž. Tu bēchu mjedwjedže a wjellī na mjēnŝcheť ŝwērinje ł knjesom. Tež džēchu dyž a dyž na paťwy won, fak ŝo bēŝche paťyrjam wo jich ŝťot wulfi ŝtrach. Ani drjewat ani wuhlet bješ brónje njebē, hdyž dyrbjeŝche do tuteho lēža na džēlo hičž.

Tón džiwī pať ƙhodžēŝche ł hollymaj rukomaj w lēžu, bary a wjellī kónzujō.

Sdyžkuli pŝchi fromje lēža ƙhudu hribaťku abo jeleťku nadeńdže, jej nicžo njeŝcžini; ale ŝa to, ŝo bē ƙo stróžila, jej pjenježny ŝaplaczeńť da. Haj, žanemu cźlowjeťej wón nicžo njeŝcžini, ŝchťož jenož něhdy nelajtenu rubježnemu panej. Hľaj, pod lēžom tudy je wowčerka, rjana holččka, wozny paňla. Tu je nimo jēchazy ŝemjan mēcz chžyl. A dofelž jemu njeje ł woli byčž chžyla, je ƙebi ju na ŝonja ŝwjasať, ŝo by ł nej na ƙwój hród jēchal. Duž je Skalan ł huŝcžiny ŝleczal a ŝemjaneť hłowu wottorbnyť.

Dale ƙo powjeda, ŝo bēŝche žyle ƙamlutki, njemējo ani žony ani džēczi.

Nēhdy ƙebi ŝamyhli, ŝo by na wjeťech hory hród ŝtajil, fajkež maja wyžozny ŝemjenjo. Duž wobŝtara ƙebi twarŝki lud: ŝkalarjow, murjerjow, ƙowarjow, cžēflow a lēpjeryow.

„Hětŝje mi hród natwarcže! Šterje a lēpje. Sdyž budže hotowy, wuplacžu wam miđu, fak bohaty kral. Tola niž prjedy, hacž hotowy njejŝcže. Duž džēľajcže w ŝťotu! Kaž doľho twar traje, wam ƙhlēba a mjaŝa a wina doŝcž nanofyčž dam!“

„Ššo wēri, ŝo twarjenje džēŝche, wot ŝchēreho ranja hacž do ŝchērych ƙmērtow, jako by hrať. Mětotsi twaržy drje radžachy: Wjermy ƙebi ƙhwile! Šchťo tajkale bješ dycha ƙhwatanza chže? Mľudriŝcho je, ƙebi tu džēlo džeržecž, fak doľho hacž džē. Czim dlēje jow traje, czim dlēje mamy ƙo dobreho najēcž a napicz pŝchi dobreť miďže.

„Ale jich miŝtr a roŝťajowat tu rēcž ŝraŝy. „Njeŝmly-li

prjedy hotowy, hacž prēnja ƙoŝa pod horu do rožki pónđže, by naŝcha prōza wŝcha podarmo byťa. Wón je mi hroŝyl, ŝo niž pjenjeťka miđu njeda, jeli ŝo njeby hród poŝledni džēn do žnyow hotowy byť. Še mi tež ƙlubil, ŝo ŝa kóždy džēn, tiž bychmy do cžaŝa hotowy byli, hiščcže kóždemu na wulku miđu horŝchž ƙlēbora pŝchida.

Duž džēľachy wŝchitžy, hacž jim pót ł cžurami bēžēŝche, fak něhdy twaržam babylonŝteje wēže.

* * *

Najpēŝchniŝchi je wŝchēch bēŝche Edenko, cžēflifŝi wotrocžk. To bēŝche wuŝťocžny mladženž, rjaný fak ŝemjanŝi ƙyn a do džēľa wjertny fak hibility jeliē. Tón chžyŝche ƙmjercž rady miŝtroweť woczi ŝa ƙebje dobyčž a jemu ŝpodobny byčž; pŝchetož wón mējeŝche ł Libuŝku, miŝtroweť džowťu, potajnu luboŝcž.

Ta bēŝche pŝche wŝchitke knježnicžki rjana, rjana fak cžernjowa rōža wofrjedž ƙnadniŝchich ƙwēťkow; ale niž jenož rjana, ale tež ŝprawneje duŝche fak wozka.

Šo wona ŝradžu ł mlymaj wocžkomaj ŝa Edenkom hľada, bē nan pyťnyť. Tež bēŝche widžal, fak jeho najŝmaňŝi wotrocžk, Edenko, ŝa nej ł wocžomaj ƙwēczi. A to bē jemu bjat, dofelž bē ƙlēborny bohacžk. Š twarjenjom hrodow pjenjeŝ nabywŝchi bēŝche ƙo ŝhorđžil, ŝo bēchu czi wŝchitžy pŝched jeho wocžomaj ŝchpatni, tiž njebēchu do ŝłota pŝchilŝi fak wón.

Kak chžyl Libuŝku hoľemu cžēfli wudacž, hdyž ŝłoczanyň knjeŝŝam woczi ŝa nej, ŝa tajkeť bohateť njewjeťtu džēchu? Haj, ŝamožity knjeŝ w kralowŝkim mēŝcže, nahladny pŝchepuž, bē ƙebi ju ŝhladať a ƙo hižo ŝa nej wobhonjecž dal. Ale wona wo njeho njerodžēŝche, dofelž bē Šdenkeť wutrobu daťa.

Wot nana ŝe žēntwu ł bohacžkom nucžena, ƙo wona tajneje luboŝcže wuŝna a jemu ŝtruczi: „Njeŝmē-li Edenko mój namoženja byčž, pónđu do ƙlōŝchťŝchich knježnow. Druhemu wutrobu njedam, a byť-li kralowŝki ƙyn.“

Ale wŝchē ŝalubne rēcže njehnuču nana. Wón hrimaŝche na nju ł fak ƙurownyň hľoŝkom, ŝo ƙo jej wutroba ŝtrēni. Tola wofťa lubemu ƙwērna a njēpuyčcži nadžiju, ŝo ƙnana jej toľa pŝchichod tón žadany wēncžk nawije, a ŝo chže potajkim ƙwēru ŝčerpliwje cžafacž.

(Štónčenje pŝchichodnje.)

Wŝchelake ł bliŝta a ł dalota.

— Wŝchelake ŝwjeŝelaze wuŝnamjenjenja ƙu cžēfni ƙynojō naŝcheho luda w poŝlednich tydženjach doŝtali. Knjeŝ dwórski radžiczel ŝakub je mellenburgŝki rjad ƙerbŝeje króny, knjeŝ ŝarať Kubiza w Bufeťach ryečerŝki Albrechtowy rjad a knjeŝ ŝarať lie. theol. Kenež ŝafŝto-weimarŝki rjad ŝpožčeny doŝal. Sdyž ƙo ƙynojō naŝcheho luda cžēŝcža, ƙo naŝch ƙerbŝi lud ƙobu cžēŝczi.

— Na nowy tydžen kolporteur naŝcheho ewangelŝte-lutherŝkeho knihowneho towarŝtwā, ł. ŝattaŝ, ƙo na pucž poda, ŝo by naŝche ƙerbŝe wofady pŝchēhodžil. Naŝchi Šserbja doŝtanu knihe wo „ŝlubjenym kraju“, wot ŝararja Šbłcža w Budyŝchinku ŝpižane, kotrež ƙu ł rjanymi wobraŝami a ł rjaneť pŝchēhľadneť ŝhartu wudēbjene.

— Š 1. meju ƙo nowa póŝťka agentura w Pŝchicwēzicžach ŝaložī, ł kotrež ƙo wŝy, hacž doťal ł Bluŝnikēzám ƙluŝchaze, pŝchidžēla: Borchizy, Nowe Borchizy, Budyŝchink, Lėtoń a Šrafežy. Doťal buchū póŝťne wēžy ł Bluŝnikēž roŝnoŝchene, hđžēž rano a popoľdnju jēđny póŝť pŝchijēđujuje. Mětko budže poŝelnic ł Kubŝchiz wēžy pŝchicwēncž, kotrež ƙo potom wot Borchiz roŝnoŝchujā. Hacž budže nowy póŝť ŝa wokolnoŝcž ł wužitkom, je praŝchenje; pŝchetož ručzne pŝchicwožowanje ł Kubŝchiz a wotwožowanje do Kubŝchiz ŝmēje pŝchi hroŝnyň mjedreje ƙwoju wobcžežnoŝcž a budže ƙo w njmŝkim cžaŝu huŝto doŝcž pŝchicwēncženje ł cžahēť w Kubŝchizach ŝťomdžicž dyrbjecž.

— Kaž ƙlyŝchimy, je knjeŝ hamťki hejtman w Budyŝchinjē, dr. Hempel, ŝhorowatoŝcže dla dalŝchu domolenžu hacž do ŝeptembra doŝal. Jeho ƙwobodny knjeŝ ł Der dale ŝaŝtupuje.

— Budyŝki knjeŝ hamťki hejtman ł Šrauŝhaar ƙo jako hamťki hejtman do Draždžan pŝchēhľadži a ŝmēje Łužifŝi ƙejm na Waľpōra po prawje, jemu pŝchewoŝtajenym, noweho hamťkeho hejtmana ŝa Lubij wuŝwolicz.

— Š 500 lēt je ƙo minyťo, ŝo je ƙo wumjellŝtwo knihicžicžcža wot Gutenberga wunamaťalo. Šapocžatki jeho wunamaťanja džēja wŝchal na ŠŠ0 lēt wróczō, ale ŝo bēŝche wunamaťanje w ƙwójim

do konjenju, je něhdže 500 lět. Duž budže so tež w tym lěće sjamne wopomnjeće swjeczic. Wošebje wulki wažny swjedžen budže w Lipsku. Wšchetoz Lipsk je přjedzischčno knihicizischčerstwa. W Lipsku je drje so najwjazy knihow swěta čizischčžalo a so hischče čizischčži.

— Něhduschi evangelski duchowny Göhre, kotryž je psches to suaty, so je jako kandidata wjazy mēgazow jako fabrikiski džělaczēr w Kamjenizy džělčł, so by wobstejnoscje mjes fabrikiskimi džělaczērjemi seřnal a kotryž je wo tych nashonjenjach tež knihe spiřal, je w nowškim čžaku k sozjaldemokratam pschestupil. To je wot něhduscheho evangelskeho duchowneho wobžarowacz, hdyž k stronje pschistupi, kotraž wěru do Boha sjamnje sapřewa. Wón ham něhdy w swojich knihach psiche, kač je jeho bjesbōžnosć sozjaldemokratow rudžila, a nětko so ham do jich lēhwa poda. K temu hischče pschindže, so je so ham k jara bohatej žonu woženil a so njebudže teho dla ničžo sadžucž trjebacz wo nusu džělaweho luda, kotrejž chze wotpomhacz pomhacz. Wón budže nowy bohacz pōdla druhich bohacych wōdžerjow sozjaldemokratow, kač Singera, Bebela, k Wollmara a druhich.

— Wulka swětna wustajeņaza w Parisu je so wotewřila a ludžo se wšchěch kōnzow, kōstič maja poľnu mōscheň pjenjes, so tam žōľmja, so bychy so wustajeņzu wobhladali. Wona podawa rošhlad wo stejnischčžu rjemjebliustwa a pschemyřla nashcheho čžaka. Sōdne je, so so bebi tajzy tule wustajeņzu wobhladaja, dofelž je tež nashche nēmiske džělčō tam derje sastupjenc. Sdnyž pak my njemōžemy tam dojēcž, hacž runje je tōn krōcz ta wustajeņaza blisfko nashcheho wōtzneho kraja, mōžemy so k tym troschtowacz, so ju nadžijomnje w bližschich lětach do nashcheho wōtzneho kraja, do Barlina dostanjemy. Potom mōžesch so bebi tajku wulku swětnu wustajeņzu k kraja wobhladacz.

— So rjanym nalětym wjedrje je jažo symne wjedro pschischlo. Katarjo bēchu dolho hižo čžafali, so bychy swoje swhy wobstaracz mōhli. Sdnyž pak so tež nětko swoje pola k džēla wobskyli, tola pschi tymle symnym wjedrje ničžo njeseschadža. Duž wšchat tež ničžo njepomha so pschi tymle symnym wjedrje pschewatacz, so swhy čžerpilē njebhychy. Wošebje bēnam do semje wōřadžonym syma njehoji a lēpje je k nimi čžafacz, hacž čžoplische dny pschindu. Potom ručže a rjeišcho seřhadžeja. S blafami skorža, so so rozki jara pod symu čžerpilē, tač so so je horjeworacz a k nowa wōřncž dny bjeļi. Wē so to njeřbu najlēpsche wuhlady, ale njeřpuščžmy pschi tym nadžiju. Bōh luby Anjes mōže wšchitko w prawym čžaku wobrocžicž. My lōhko sadwēljemy a so bebi na to słowo njemyřlimy: Čžlowjek myřli, Bōh pak wšchitko wōdži.

— 5. meje budže wulki swjedžen na kžezorskim dworje w Barlinje. Teħdom najstarschi swhn nashcheho kžezora kōnprnyž poľnoľtnoscž dozpiji. Awstriski kžezor, kotryž je jeho kōotr bñl, je hižo swōj wopht wōřjewil a tež drusy knježerjo na tōn wažny swjedžen do Barlina pschijēdu. Mēsto Barlin budže wažny džēř swjatocznyje so bu swjeczicž. A wēščže sa zly wōtzny kraj budža tam wōczka sřladowacz, hdyž swhn nashcheho lubowaneho kžezora sjamnje psched swētom jako samostatny kōnprnyž wustupi, hdyž je so jeho žiwjenje hacž dotal k čžichu mēlo. My derje wēmy, so kžezor na dobre, ale tež krule wōczehnjene swojich džēčži džerzi. Woni maja wufncž a so pschihotowacz, so bychy junu tež tu stali jako smužicži krule wōdžerjo swojeho luda. Sich psched so bu mēcz je dobra nadžija pschichyoda.

Shtōž to wēri.

Kač mala bēsche ta žōnka, kotraž tam stejesche w pschedawařni na hermanku. Wona mōžesch lēdy psches swoje křdobje k jerjemi a křžakymi kurtami pohladacz. Rjana wona tež njebēsche a rjenje jeiny hōř tež njeřncžeschē, jako sapoča powjedacz. Ale čžim dlēje by powjedala, čžim dale by wot swontowneho do snutstowneho schla. To so jej wutroba wotewři kač nalētne hona poľne nowych rōžow a wjekeleje nadžije. To by pōřnal jejnu wutrobu kač sbožowne džēčžo, kotrejž je sbožnje w swojej lubej wōtzinje žive. To buschtej jejnej wōčži kač sblōczko na njebeřbach a sřjedža w čžischčženzy hermanka by blecžk mēł, hdyž by so tebi wutroba sřrela a hdyž by rad dlēje wōřtal. To bēsche, kač by tam žiwjenje namafal.

Sady w pschedawařni ležeschē kopjeňko k wobrařom. „Se wōn to“, so kupowarka praschesche na tu papjeru pōřafajo. „Se to njedželski pschedel? Čžitacz wu jōn?“

„To so wē“, ta žona wotmolwi, „hižo wjele lēt. Seho mam pschi so bebi a pschezo sažo do njeho pohladam. Sa so bebi jōn kōždu njedželu wote mische so bu wōřmu. Sa jenož bibliju a tele kopjena čžitam, a to je tež, sčtož ja trjebam. Wā junkrōcz nēchtō praji: „Shtōž wēri, sčtož wu tam čžitacz, tōn dny bñl hižo daloko dele pschindženy byčž, tōn dny bi hižo na sblōmje lēhacz. Sa jemu wotmolwich, ja to wšchitko hižo dolho wēřju a swhm pschezo w mjehkim dobrym kōžu spala.“

Nēšchto k rošpominanju.

Słowo ja nash čžak.

Njebočizčki Wylem Hofaker w Stuttgarče setka junkrōcz, na hařy schuleřku, kotryž bēsche někotre lēta přjedy w pacžerřkej wucžbje mēł, ale wot teho čžaka wjazy wohladał njebēsche. Wōn ju strowjesche a so na nju k tymi sblōwami wobrocži: „Kžodžisch tež ty prawy pucž?“ Tychle sblōwow so ta holza nastroži. Pschima te sblōwo tež wam do wutrobow, wu lubi swhnojo a džowki, kž seže wu w nalēcžu temu Anjesej swhērnoscž w žiwjenju, swhērnoscž hacž do swhjercže sblubili? Wajch sbožnit wam, hdyž wu pschni a rjenje swhobefani njedželu do waschich wjeřelow swhwatacz, na pucž stupi a wam se swojim pastyrřkim wōczkom do hlubokeje wutrobny pohladnje a so wař prascha: Moje džēčžo, kžodžisch tež ty prawy pucž, kžodžisch ty po wufkim pucžu, ja mnu, wtojim wumōžnikom???

Tako čži wucžownizy na jutrownym wječōru swojeho lubeho Anjesa a mischeřra sažo wohladaču, buchu wjeřeli, kač džēčžo w flinje swojewe macžerje, kač džělaczēr po pōřby teho dnja, kač pucžowar, kotryž so k swojej swhōjbje wrēcži, kač wōřza, kotraž je so sabludžila a swojeho pastyrja sažo namafa.

Shtōž njeje nawufnył pōřluchacz a sblužicž, njemōže rošfajowacz a knježicž.

Mēj luboscž a čžin, sčtož chžesch.

Sswērnny wotrocžk, dobry pōřkad w domje.

W sřudobje njeje wjetřchi troschžt, hacž wopomnicž Křristuřkowe čžerpjenje.

To bēsche Bohu wjele čžeže, jeneho čžlowjeka wumōž, hacž zly swēł, njebeřba a semju stworicž. To je wōn dořonjal k jenym sblōwom; so pak by tamne mōžno byle, je jeho luby swhn sam swojju krei dacz dny bñl.

Jutrowne dobheže.

Psched někotrými lētami bu w Londonje malu hōř pschējēženy a do řhorownje pschinjeřeny, hdyž je jenož hischče někotre hodžiny živy byl. Kač je wōn reřal a sčtož so jeho starschi byli, njeřbu ani wot njeho, ani na žane druge waschnje nashonicž mōhli. Tōn malu hōřčk je wšchudžom jenož malu řadu prajił a ta reřasche: „Tell the Sunday lady I am going to Jesus“ to je pscheložene: „Praj njedželskej knjeni, so ja k Jesuřej du.“ Bjes dwēla je to džēčžo njedželsku schulu wophtowalo, a to dolho doščž, so by swojeho sbožnika pōřnal, k kotremuž drje so herwal ničto pōřafal njeje.

„Bombaj Bōh“ njeje jenož pola knjesow duchownych, ale tež we wšchěch pschedawařnjach „Sserb. Nowin“ na wřach a w Budyschinje dostacz. Na sčtwōrcž lēta placži wōn 40 np., jenotliwe čžisřla so sa 4 np. pschedawaju.